

DAMUNT

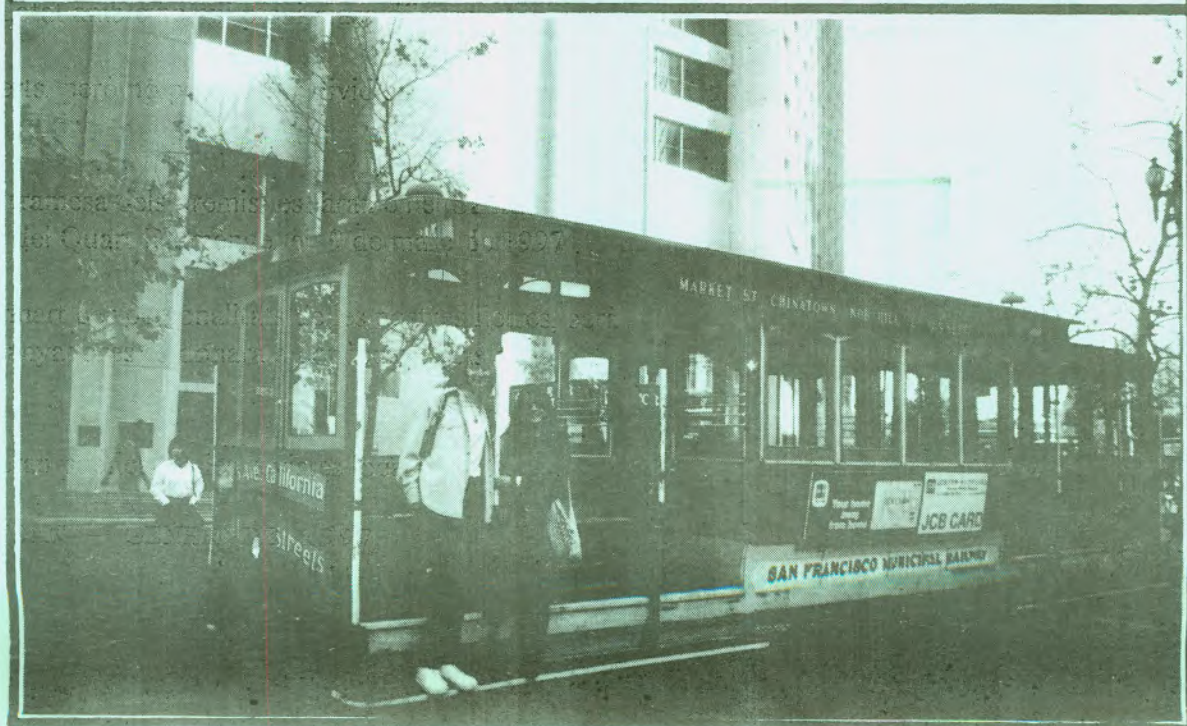
DAMUNT



REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL - SANT JOAN - GENER 1.997 - NÚM. 68



ETJAP.
placa d'honor.



DAMUNT DAMUNT

Revista d'informació local
SANT JOAN (MALLORCA)

Gener 1.997 - Núm. 68

Dipòsit legal PM-673-1991

Domicili: Major, 68
07240 - SANT JOAN (MALLORCA)

Director:

Miquel Florit Huguet

Redacció:

Guillem Morlà Adrover

Col·laboradors:

Gabriel Company Gayà
Cati Gayà Bauzà
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Mates Sastre
Joan Mates Sastre
Joan Morey Company
Guillem Morlà
Pere Riera
Pep Roig

FOTOS PORTADA:

ACTUALITAT FOTOGRAFICA

CONTINGUT

NOTÍCIES LOCALS
ALTRES NOTÍCIES
ENTREVISTES
POEMES I GLOSES
COL·LABORACIONS

Imprimeix:

APÓSTOL Y CIVILIZADOR
PETRA (MALLORCA)

NOTA: Els articles publicats sols expressen l'opinió dels seus autors. La revista no s'identifica necessàriament amb el seu contingut.

• UN NOU GRUP DE ROCK

Des de fa un sis mesos un grup de joves de Sant Joan estan realitzant els assaigs en l'antic escorxador.

Els components d'aquest grup son Arnau Matas (Rumbet), bateria; Robert Garcia, baix i veu; Josep Florit (Boiret), guitarra i Joan Gayà (Carritxó), guitarra i veu.

• NAIXEMENT

Guillem Galmés Florit, fill de Joan i Rosa, va néixer dia 23 de novembre de 1996 a Petra.

La nostra cordial felicitació als novells pares i altres familiars, en especial als padrins materns Joan Boiret i Francisca Antich.

• BIAXOS I CAPGIRONS

Durant les passades festes de Nadal i Cap d'Any, els santjoaners i tota Mallorca que tenia connectat el Canal-4 han pogut veure l'actuació teatral local, interpretant les darreres obres que ha posat en escena aquest grup santjoaner i en el seu dia foren enregistrades.

• NIT DE CAP D'ANY

La nit del 31 de desembre foren molts el que celebraren la acomiadament del any 1996 i el començament de l'any nou amb alegria, sopars i diversió.

L'associació de la Tercera Edat, celebrà la festa en el seu local, començant a les 8 del vespre amb una torrada, seguida de ball i a les 10 xocolatada amb ensaïmades per a tots els assistents i a les dotze els tradicionals grans de raïm.

Grups d'amics, famílies, bars i restaurants organitzaren els seus respectius sopars, xocolates i bauxes, però l'acta que possiblement resultà més animat fou el que protagonitzaren el nombrós grup de persones - joves i no tant joves- que minuts abans de les dotze, acudiren baix del campanar per acomiadar l'any i començar l'any 1997. Si els altres anys eren molts per escoltar les 12 campanades, aquest any foren molt més, els que corresponent a la convidada feta per l'Ajuntament a tot el poble, reberen la bosseta amb els 12 grans de raïm i brindaren amb cava, que dos regidors directament repartiren.

Un simpàtic detall per part de l'Ajuntament, contribuí a fer entranyables aquests minuts viscuts baix del campanar, on tot era alegria i

bauxa, i també, un mutu desig de felicitat i un venturós any nou. Molts d'anys!

• CONCERT DE NADAL

El dissabte 28 de desembre, va tenir lloc a l'església parroquial un Concert de Nadal a càrrec de les Corals Infantil i Adulta del Col·legi Públic Son Juny.

El director del Centra, Josep Roig, va donar una visió de la trajectòria musical a l'escola i com aquesta promoció havia afavorit el que avui ja es disposa d'un professor de música en al persona del mestre Pera Garcias Serra.

La Coral infantil amb components dels diferents cursos, va encetar el concert, sota la direcció de Francesca Font Oliver. Seguí la coral duita amb components que han desfilat per l'escola que com la infantil ens oferí peces populars. La direcció fou de Joana Estelrich Blanch. L'acompanyament de piano fou per part del professor Pere Garcias. Redondetjar el concert l'actuació conjunta de les dues corals. Cada una de les interpretacions musicals fou molt aplaudida per un bon grup de persones, que assistiren al esdeveniment musical.

Joan Jaume Nigorra

• FESTA DE LA SAGRADA FAMÍLIA

Com anys anteriors el diumenge després de Nadal, la Parròquia celebrà la festa de la Sagrada Família, anomenada també de "Ses Capelletes", tota vegada que les 14 capelletes amb les figures de la Família de Nazaret, que durant l'any recorren les cases del poble, son duites aquest dia al temple parroquial per les Presidents de coro o grup. Així, des de l'altar major presideixen la festa.

També, des de fa uns anys, es conviden a la festa que es ve celebrant a la missa del mati, tots els matrimonis que durant l'any han fet les seves nocces d'or o d'argent. Enguany foren 10 els matrimonis que ha arribat als 50 anys, número no superat en anys anteriors. Es donà el cas que al manco tres d'aquests matrimonis tenien fills que a la vegada feia 25 anys que havien contret matrimoni, i que també participaven a la festa. Celebrà la missa el Rector Mn. Antoni Riutort, que tingué unes paraules molt encertades referides a l'importància de la família. Per acabar, la Parròquia obsequià a totes les parelles amb una placa com a recordança d'aquest

esdeveniment familiar.

L'inscripció de la placa, que fou ben del agrat de tots, diu "La Parròquia de Sant Joan a la família ... en les seves noces d'or 1949-1996 o bé en les seves noces d'argent 1971-1996.

Joan Jaume Nigorra

• VISITA ALS MALALTS

Des de fa uns anys la parròquia el dia de Nadal dematí visita als malalts, que es troben impeditos dins les seves cases. Així un grup de nines del Cor Parroquial, acompanyades per la directora Sor Maria Bennassar i altres membres de la Parròquia recorren cada una de les seves cases per tal de donar-los les "Bones Festes", alegrar-los uns moments amb uns cant de Nadal i al mateix temps oferir-los un obsequi nadalenc. Resulta emotiu el veure aquest malaltets de que manera emocionada i satisfeta, agraeixen la visita.

Joan Jaume Nigorra.

• EL SANT JOAN RESULTATS EN EL DESEMBRE

El mes de desembre ha estat marcat pels esdeveniments negatius que envoltaren el partit entre el Penya Arrabal de Palma i el Sant Joan que fou suspès el dia 8 de desembre i jugat posteriorment un dimecres. Degut als incidents el partit acabar abans del noranta minuts amb el resultat de 1-0. L'àrbitre del partit, Raul Martín García, redactà un anex que uns dels seus jutges de línia havia estat agredit per dos aficionats del Sant Joan, quan ajudaven a sortir del camp a un jugador lesionat. El Sant Joan va presentar un ample recurs contra aquesta i altres afirmacions arbitrals, però així i tot la Federació donar per bo el resultat i a la vegada entre les amonestacions i figurà incomprendiblement la clausura del camp de Son Juny per un partit, quan els incidents havien estat a Palma. Així el partit del diumenge 5 de gener es va jugar al camp del Montuïri.

Els resultats del mes de desembre has estat:

Dia 1: Collerense 2- S.Joan 1

Dia 8: Penya Arrabal 1- S.Joan 0

Dia 15: S.Joan 2- Soledat 0

dia 22: Patronato 2- S.Joan 2

L'empat de aquest darrer partit del desembre és molt meritós tota vegada que el Patronat es troba al lloc quart de la classificació. En aquest partit el S.Joan presentà el següent equip: Bauzà, Prados, Crespí, Campins, Roig, J.Mas,

Ernest, Fullana, Pocoví, G.Mas i Caldes.

La classificació és el lloc 14, partits guanyats 4, empatats 5, perduts 6, punts 17, Gols a favor 21 i els mateixos en contra.

Joan Jaume Nigorra

• INAUGURACIÓ D'UN NOU LOCAL

El passat dia 19 de desembre, a les 7,30 de l'horabaixa, va tenir lloc l'inauguració del local Ca Sa Tia, situat al carrer Nou, 16

Aquest local, regentat per Magdalena Bauzà i Joan Jordà, es dedicarà a cobrir un buit dins el sector de la restauració local (menjar ràpid: pizzes, hamburgueses, etc. i menjar per emportar-se.

Després de la benedicció d'aquest local a càrrec de D. Gabriel Ferriol, el Batlle Gabriel Mora procedí a la inauguració com pertoca. Seguidament es va servir un refrigeri a totes aquelles persones que visitares el nou local.

• ROBATORI

Un important robatori a la llar d'Antoni Jaume (Salador) uns dies passat Cap d'Any.

El lladre o lladres se'n dugueren una quantitat superior a 300.000 pesetes.

• RESULTATS DE LA CAMPANYA VACUNACIÓ ANTIGRI PAL A SAN JOAN

Vacunats al Centre	> 64 anys	: 169
Vacunats al domicili	> 64 anys	: 10
TOTAL		179

Vacunats > 65 anys dins un grup de risc 27

Vacunats > 65 anys fora de programa 13

Grup de risc:

Malaltia pulmonar crònica

Cardiopatia

Diabetis

Hepatopatia

Professionals, etc.

SANT ANTONI

Sant Antoni n'és vingut

al poble de Sant Joan

habitava per Bonany

per damunt de Son Gurgut.

MATRIMONIS QUE CELEBRAREN LES NOCES D'OR DURANT L'ANY 1996 (CASATS L'ANY 1946)

Antoni Ferriol Antich (Ferriol) - Rosa Gomis Gayà (Parrica), 25-02-46
 Josep Matas Joan (Bufalí) - Catalina Galmés Bauzà (Sobrassada), 05-46
 Joan Rebassà Gomis (Paris) - Magdalena Company Florit (Virga), 06-06-46
 Llorenç Llull Llull (Llull) - Maria Bou Matas (Mates), 22-06-46
 Antoni Bauzà Florit (Jaumet) - Maria Gayà Bonet (Polla), 01-08-46
 Joan Bauzà Munar (Lligadet) - Antònia A. Bou Matas (Mates), 21-09-46
 Miquel Jaume Nicolau (Jordà) - Maria Morey Ferragut (Bovarrina), 08-10-46
 Antoni Caimari Gayà (Bruí) - Joana Aina Company Bauzà (Mena), 28-11-46
 Miquel Bauzà Sastre (Gonella) - Margalida Company Gayà (Penya), 28-12-46
 Gabriel Palmer (Ciclista) - Antònia Bonet Gayà (de Sa Pleta),

MATRIMONIS QUE CELEBRAREN LES NOCES D'ARGENT DURANT L'ANY 1996(CASATS L'ANY 1971)

Guillem Català Nigorra (Català) - Catalina Rebassa Company (Fuster), 30-01-71
 Amador Antich Vaquer (Baró) - Catalina Morey Fiol (Marca), 19-04-71
 Antoni Gayà Oliver (Duran) - Coloma Vera Ripoll, 01-05-71
 Miquel Gayà Gayà (Dominer) - Francisca Mayol Galmés (Son Cucui), 01-05-71
 Carles Sánchez Costa (Carles) - Margalida Bauzà Roig (Bonet), 20-06-71
 Gabriel Sastre Arbona (Montuiri) - Miquela Bauzà Company (Gonella), 30-06-71
 Francisco Gayà Antich (Solander) - Antònia Gayà Font (Betlem), 03-07-71
 José M^a Crisaleña Giménez - Magdalena Llull Jaume (Llull), 07-08-71
 Joan Mas Bauzà (Pagès) - Catalina Oliver Tauler (des Calderers), 23-09-71
 Antoni Sans Mateu - Gemma Mayol Font (Riutort), 20-10-71
 Rafel Sanna Vaquer - Margalida A. Bauzà Gayà (Marsala), 24-10-71
 Mateu Mas Roig (Hortella) - Margalida Gayà Estelrich (Fideuer),

NECROLÒGIQUES

Josep Pau Ribes, va morir el passat dia 29 de desembre a l'edat de 89 anys.

"Va néixer a Montuiri dia 15 de gener de 1909. Fou el quart fill dels vuit que varen tenir en Josep i na Catalina.

L'any 1924, va venir a viure a Palma, i l'any següent, juntament amb els seus germans, fundà el "Garage Ribas". A partir de 1927, començà a fer excursions per Valldemossa, Deià, Sóller amb els seus cotxes i, a poc a poc, es convertí amb un bon guia turístic. Per tal de millorar la seva feina, comença a documentar-se sobre la vida de l'Archiduc Salvador. No és de estranyar que, després de 70 anys de dedicar-se a la investigació, sigui una de les persones més documentades sobre aquest personatge." *Josep Sanchis*.

Precisament el passat dia 10 de desembre pronuncià una conferència en el Club d'Esplai Es Fortí sobre la figura de l'Archiduc Lluís Salvador d'Àustria.

Aquesta faceta de Don Pep Ribes, era ignorada per molts de santjoaners. I és que Don Pep, a més d'home de gran cortesia i simpatia, era un home de cultura amb el seu caràcter obert que havia demostrat sobradament en les tertúlies dominicals de can

Tronca, entre els jugadors de petanca de la Tercera Edat, i el nombrosos amics que tenia a Sant Joan. La seva inesperada mort, fou profundament sentida pels nombrosos companys.

Descansi en pau el difunt i rebin el nostre condol els fill Pepin, la filla política Fina, nets Margalida, Joana i Pep Pau.

Anònia Gayà Bauzà (Parrica), va morir el passat 3 de gener a l'edat de 84 anys.

Estava casada amb Gabriel Bauzà Nicolau (Beina) i deixa 3 filles, un fill i 5 nets. Descansi en pau la difunta i rebin el nostre condol el fill, filles, nets i altra família.

Francesc Mas Matas (Pagès), morí el passat dia 7 de gener a l'edat de 92 anys.

L'amo Francesc Pagès, havia passat pel trànsit de perdre primer l'esposa i després els dos únics fills Joan i Tomeu. L'estimació i esment dels seus nets l'acompanyà els darrers anys de la seva vida. Descansi en pau l'amo Francesc, que fou en vida un home bo, treballador i amatent i rebin el nostre condol els seus familiars.

CONCURS DE BETLEMS

Un total de 23 betlems han participat en el Concurs organitzat i pratocinat per l'Ajuntament, amb la col.laboració de les entitats Sa Nostra, La Caixa i Banca March.

El jurat va concedir els següents premis:

- 1.- Catalina Munar Caimari (de Sa Cova)
- 2.- Toni Bauzà Mates (de sa Plaça)
- 3.- Magdalena Jaume Galmés (Parota)
- 4.- Germans Barceló Munar (de can Parric)
- 5.- Rosa Miró Bauzà (filla d'Ernesto)
- 6.- Antònia Font Font (de can Reüll)

El premi Especial fou pel Col.legi Públic Son Juny.

Tots els concursants reberen un diploma per part de l'Ajuntament.

ARRIBADA DELS REIS MÀGICS

El passat dia 6 de gener, a les 7,30 del vespre feren l'arribada a la Parròquia els tres Reis Màgics, muntats a cavall, acompanyats dels seus criats i ben carregats de joguines i regals.

Més de 150 paquets foren repartits entre les nines i nins de Sant Joan.

Una bona organització la de la Cavalcada de 1996, que comptà amb l'activa participació del regidor de Cultura, Joan Magro, la presència del batle i altres regidors de l'equip de govern.

LA CREU ROJA DE SÓLLER

El passat dia 8 de desembre, l'Assemblea Local de la Creu Roja de Sóller, manifestà el seu coneixement a l'Ajuntament de Sant Joan un diploma acreditatiu.

Independent dels reconeixements oficials i després de la lectura de la "Conversa" publicada en el Damunt Damunt, (número "Extra Nadal - Cap d'Any), han estat nombrosos els lectors que ens han comentat favorablement l'actitud solidària de la família Bauzà - Barceló (Joan Calderer). Voldríem servir d'exemple i tan de bo que la generositat dels santjoaners es segueixi manifestant.

ACCIDENT DE TRÀNSIT

Les notícies sobre accidents de trànsit, son per desgràcia, el nostre pa de cada dia. Durant les darreres setmanes diferents santjoaners han sofrit accidents de trànsit.

Joana Mates (de can Pere - Maiol) va tenir una topada en el cantó de can Tronca, que ocasionà danys al vehicle. El passat dia 20 de desembre un altre accident, - altra vegada -, en la zona del camp, on Arnau Matas (Rumbet) que circulava amb moto i Rosa Rotger (Boireta) que anava amb cotxe. Tingueren una topada en les proximitats de la pista de tennis. La vispera de Nadal, Juan Carles Costa (fill d'en Carles), fou atropellat a Palma. El dia 6 de gener (dia dels Reis), Miquel Bauzà Jaume (Paloni) fou atropellat per un cotxe en les proximitats del bar Ca

Na Mates.

Alguns dels accidentats han estat internats a la UVI. Segons informacions de darrera hora, pareix que els ferits evolucionen favorablement.

161 COTXES NOUS MATRICULATS DURANT L'ANY 1996

Els mitjans de comunicació parlen amb freqüència de l'inflació, del IPC, de la renda per càpita i altres conceptes que poden resultar intel.ligibles per algun lector. Per aquest motiu els temes econòmics són absents a Damunt Damunt, Així i tot, avui publicam unes dades estadístiques perquè siguin analitzades pels aficionats a l'economia.

161 nous cotxes matriculats a Sant Joan durant l'any 1996, és una quantitat ben important per a un poble de 1651 habitants. Hi ha que aclarir que 81 cotxes, (la meitat del total), han estat matriculats per l'empresa Company e Hijos S.A. (Joan des garatge), empresa de cotxes de lloguer (renta car), que des de Cap d'Any ja ha matriculats altres 13 cotxes estant previst arribar al centenar.

BANCA MARCH

Banca March reparteix regals. En motiu de les festes de Nadal els pensionistes d'aquesta entitat has estat obsequiats amb una capsa de bombons. Per altra banda ha estat agraciats en diferents regals altres clients de la Banca March, com són: Jaume Bonet Company (Sindic) amb una motxilla; Sebastià Mayol Estrany (Rumbet) una fregidora; Francesc Villalonga Beltrán una barbacoa elèctrica; Josep Bauzà Roig (Bossa). Josep Font Salom (Falet), Catalina Morey Fiol (Marca), Miquel Fiol Alzamora (Pere - Alba) i Jaume Bernat Gayà ha obtingut unes estovalles nadalenques cada un d'ells.

COL.LECTIU TERANYINES

El passat dia 3 de gener el Col.lectiu Teranyines es reüní per tractà diferents assumptes del Col.lectiu. Després de l'informació que realitzà cada equip de treball, s'obrí un diàleg per demanar més

informació, fer comentaris i fer suggerències. També es revisà l'acte de presentació de la monografia "Els malnoms" i dels comentaris recollits. També fou tractat el tema o conveniència de la constitució oficial de Teranyines com associació.

PREMIS DEL FRÚTIJUEGO

Gaspar Mestre (de Son Gual) i Margalida Ribes (de ca na Fina) foren premiats amb 50000 pessetes respectivament. Enhorabona!

ALTRES NOTÍCIES DE BANCA MARCH

Aquesta entitat té previst començar dins poques setmanes una reforma - ampliació de l'oficina local, on s'ha incorporat un nou Interventor, Miquel Ramis, que ha vingut a col·laborar amb el director Bernat Villalonga.

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA

L'Associació va celebrar l'Assemblea General Ordinària el passat dia 16 de desembre on foren llegits els informes de la Secretaria, Tresoreria, Presidència i discutida la possibilitat de realitzar publicitat conjunta.

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca, de la que n'és President els santjoaner Miquel Company Florit, dies passats firmà el Conveni amb la Presidència del Consell Insular.



Carta d'agraïment als Reis Mags.

Majestats:

Des de la Biblioteca Pública Pare Rafel Ginard volem donar les gràcies pel vostre obsequi.

En particular al Rei Damià, que va esser el qui ens remetre el gros paquet.

Varen seleccionar d'entre les nostres peticions la bibliografia referida als indis, en concret ham rebut:

- **Ingrid i Edgar PARIN: POCAHONTAS**
- **Hesperus: LA SAGRADA AROMA DEL MÓN**
(L'indi i la natura)
- **Ch. A. Eastmen: L'ANIMA DE L'INDI**
- **Kl. Bliesener: EL MEU CAMPAMENT INDI**

Amb aquests llibres podrem conèixer millor i des de un caire nou, com és una cultura; rites, contes, llegendes, respecta per la natura, sensibilitat, formes de vestir, d'organitzar-se, les danses, els instruments musicals, les eines, etc.

Molts Agraïts!

Els usuaris de la Biblioteca

ALGUNS FETS QUE FOREN NOTÍCIA EN 1996

- L'any 1996 començà gairebé amb la nominació de Fill Predilecta de la Vila a favor del poeta santjoaner Miquel Gayà Sitjar. La proclamació s'efectuà de manera solemne el dia 16 de març amb motiu de la festa del quart diumenge. Així que també el Primer Premi del XIV Certamen Verge de Consolació, fos anomenat per primera vegada, Premi Miquel Gayà i Sitjar. També es va publicar i en feren la seva presentació el llibre "Miquel Gayà, Una trajectòria de serenitats estètiques", de Joan Maimó i es va col·locar el retrat de Gayà a la sala d'actes del Ajuntament. Una pintura del mateix Maimó.
- Seguin el pla cultural el 26 d'abril fou presentada la veu "Sant Joan", a la Gran Enciclopèdia de Mallorca. Hi foren presents els historiadors Arnau Company, santjoaner, Bernat Campins, que havien treballat en la recerca i el Director de la G.E.M. Pera Fullana.
- Aquest any el Col·lectiu Teranyines, ha presentat les nonografies 4 i 5, la primera l'esmentada de Gayà Sitjar i en el desembre "Els malnoms de Sant Joan", en la que hi han treballat Francesc Canuto, Josep Estelrich, Joan Font, Joan Moratinos i Mateu Sastre.
- En el mes de setembre, assumiren la direcció de la Parròquia Mn. Antoni Riutort, Rector solidari d'Algaida i Mn Pere Riera Superior del Oratori de Sant Honorat. El Rector Onofre Torres, havia estat anomenat Consiliari Diocesà d'Escoltisme.
- En quan millores municipals, han estat re-asfaltats diferents carrers. També s'ha acondicionat i asfaltat el camí dels "quatre vents" en direcció a Sa Bastida. S'ha construït un marge d'uns docents metres entre l'entrada del Cementiri i l'escala de Consolació, amb pedres de sa Bastida. Una millora que adornat ben bé el lloc. S'ha obert un tram del carrer Princesa d'uns docents metres, entre els carrers Sant Joan i Tramuntana. Una millora que era una vella aspiració i que ha estat afavorida per la iniciativa dels veïnats.
- També s'ha acondicionat, devora el Pes Municipal del carrer Jaume II, el "Punt Verd", per a la recollida selectiva de fems.
- L'Ajuntament i els Empresaris, agrupats en la recent creada PIMEM de la localitat, han parlat de crear una via de circumvalació.
- Precisament aquesta organització de la PIMEM, ha fer ressorgir la popular Festa des Butifarró, després d'arribar a un acord en la Penya Motorista que la va crear en 1966.
- La Penya ha celebrat aquest any el seu 40 Aniversari. Entre els actes hi destacà l'Exposició 40 Anys d'Activitats, que va esser molt visitada i elogiada per lo que abraça de 40 anys de història santjoanera. El dia 1 de desembre tingué lloc la celebració extraordinària de la diada commemorativa.
- L'Agrupació Aires de Pagesia ha celebrat els seus 20 anys. El tres de novembre organitzà una vetllada popular a la qual hi actuà el Grup Dançaires d'Iluro de Mataró. A final de juliol l'Agrupació havia visitat Mataró.
- A l'agost es conegué el Padró Municipal, que registrà la xifra de 1651 habitants. Foren 16 menys que en 1991.
- Per primera vegada una txetxena era acollida per una família santjoanera i així la nina Petimat Temirbieva, passà el mes de novembre amb la família Bauzà-Barceló.
- Els nostres ciclistes pujaren un anys més al podium, així Antoni Karmany, aconseguia en el mes de juny a Sabiñanigo (Huesca), el Campionat d'Espanya. El velocista Pep Gayà al 7 de juliol a velòdrom de Palma es proclamà Campió d'Espanya en la modalitat "Keirin". Una prova que comença darrera moto i acaba amb unes voltes de velocitat.
- El Sant Joan participà al Campionat de II Regional acabant en la sexta posició, amb 18 victòries, dos empats i 14 derrotes.
- Com a projectes municipals per a 1997, hi figura l'asfalt de la Plaça de Constitució i carrers voltants, com també unes reformes al cementiri municipal i a la Casa de Cultura. També hi ha en perspectiva un projecta per a la construcció d'un pavelló esportiu amb un pressupost d'uns cinquanta milions. A l'entretant, el projecta de que a les festes patronals de 1995 es presentà una maqueta per a la reconstrucció del Teatre, pareix que per manca de subvencions ha quedat un tant aparcat. No obstant, paeix esser que en el passat setembre el nostra batlle parlà d'aquest projecta amb el President Matas, fou l'entrevista que mantingueren, després de que Matas passàs a assumir la Presidència de la Comunitat.
- Aquí teniu doncs uns quants esdeveniments que ens ha ofert el bixest 1996 i que hem recollit sense cap tipus d'ordre preferent. Esperem que el 1997 sigui ben profitós per a tots. Molts d'anys!

Joan Jaume Nigorra

Missatge de Nadal

Benvolguts ciutadans,
Benvolgudes ciutadanes,

Permeteu-me que avui entri a ca vostra i que vos transmeti el missatge de pau i de concòrdia que tots, en aquests dies de Nadal, ens desitjam.

Dit això, reconec que no pic evitar -ni com a individu ni com a president de la Comunitat- d'incitar-vos a l'observació de l'entorn i a la reflexió. No és gaire difícil en aquestes dades, ja que el fet d'acabar un any i de començar-ne un altre de nou sembla que ens empeny a examinar el passat i a projectar el futur.

A mi, és evident que em pertoca examinar, en primer lloc, l'àmbit col·lectiu i reflexionar-hi: on som i on hem arribat com a poble, com a societat?

Jo crec que, enguany, amb l'increment de competències i, per tant, de serveis als ciutadans, hem fet una altra gran passa cap a la consolidació de l'autogovern a les nostres illes.

De la mateixa manera, enguany també els consells insulars han avançat en el camí de la consolidació. I, a Mallorca, a més, s'ha iniciat una situació de convivència política entre forces d'ideologia diferent, que demostra que a les illes hi ha una cultura política capaç de permetre, tot i les diferències, el funcionament democràtic i normal.

Dins el món econòmic, el diàleg entre treballadors, empresaris i Administració ha estat un fet tangible, cosa que constitueix, crec jo, un altra mostra de maduresa i, en definitiva, de convivència.

I a més, l'any ens ha duit dades importants: mai en la història no havíem tengut tanta de gent fent feina ni tan poc atur. És cert, per més que això no ens ha de fer oblidar que, de cada vegada, hi ha contractes més poc estables i que encara queda molta gent que no té un lloc de feina.

He de reconèixer, però, que l'any ha presentat inestabilitat política, especialment en el partit que dóna suport al Govern. És una situació que no desitjava ningú i que s'ha produït, encara que jo estic convençut que aviat serà història.

Però, des d'un altra punt de mira, sé molt bé que aquestes festes es lliguen tradicionalment a la vida



Jaume Mates Palou

President de la Comunitat Autònoma

familiar. I jo, que em consider una persona molt casolana, que viu amb intensitat especial la relació amb els seus, crec que, en aquests moments, en Balears es produeix una evolució un canvi en la vida de les famílies. És un canvi positiu en molts d'aspectes. Per exemple:

- ha canviat el paper de les dones, que han incrementat la presència en la vida pública, sense abandonar el seu rol en la família.

- hi ha més respecte al dret de cada persona a fer allò que considera important, amb llibertat.

- hi ha més sensibilitat social davant les situacions que pateixen els que són menys afavorits, etc.

Però també, hi ha canvis culturals, canvis de models de conducta que ens haurien de preocupar que a mi em preocupes, i que ens haurien de fer reflexionar:

- Em preocupa molt, per exemple, la formació dels nostres infants, de cada vegada més en mans de la televisió.

- Em preocupa que el diàleg familiar minvi. Vull dir que hi ha una moda, un model, que ni tan sols és espanyol ni llatí, que s'ha anat implantant gràcies a molts de factors; però és un model que redueix el diàleg familiar al mínim i això fa que les relacions entre les persones es deteriorin d'una manera considerable.

- Em preocupa que les persones grans no puguin omplir millor el seu temps lliure, ja que, per moltes ajudes públiques que hi hagi, no hem d'oblidar que ells són responsabilitat nostra, són responsabilitat sempre dels fills.

Nadal crec que és el moment perfecta per fer un gest i un propòsit: els pares i les mares hem de dedicar temps als nostres, als fills, al diàleg,

si no volem que la manca de comunicació, pugui generar en un moment determinat situacions de fractura social, de manca de cohesió, d'individualisme exagerat.

I també ho és per una altra consideració: vivim en una societat tolerant, que respecta les creences de tots. Això és cert. Ens ho hem guanyat. Però també ho és que s'ha introduït en les nostres vides pautes de conducta molt materialistes, sense cap espiritualitat. Fins a tal punt, que sembla com si tot hagués de sortir d'un compte corrent o d'un balanç.

Jo crec que l'home és un ser transcendent i que no tot és material quantificable.

Per això, deixau-me remarcar la importància de les relacions personals basades no tan sols en el benefici o en la simpatia, sinó també en l'amor.

Deixau-me que lamenti situacions penoses i tanmateix reals: la droga. Molts de joves han perdut la vida per aquesta lacra. Hi hem de lluitar en contra de manera efectiva. Però, encara més important: recordau que la responsabilitat primera d'un pare és el seu fill i que hi hem de saber establir un contacte, un clima de relació adequat, que el posi enfora d'aquest perill.

Deixau que faci una crida als responsables de molts d'infants que n reben una atenció mínima.

I, a més, vull reclamar la vostra atenció sobre la implantació de models socials violents (de vegades, de violència manifesta i, de vegades, de violència latent, implícita). No ens hem de deixar guanyar la partida. Nosaltres, les illes Balears, som un poble molt tranquil, molt tolerant. No hem de permetre que ningú ens introduesqui ni un gram de violència. Ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, encara que vos hagi assenyalat punts de reflexió, de preocupació, jo crec que tenim raons suficients per ser optimistes. Sobretot, perquè la majoria continua pensant que ningú no ens regalarà res i que és necessari fer feina cada dia si volem tirar endavant. Mentre pensem això, segur que no ens equivocarem.

Però això el desig que vos faig arribar per al 97 és de feina per a tots en pau i concòrdia. Que l'Any Nou sigui millor per a tots.

Moltes gràcies.

A LA NINA ADOPTADA

La eterna sabidoria
en el món va deixar escrit
que en rebre un infant petit
ompl la casa d'alegria
fa goig i fa companyia
amb un amor infinit.

No té comparació
no se pot comparar a res
un infant per tuthom és
una font d'estimació
que parteix de la neixó
i com més va, més s'engrandeix.

De una terra tan enfora,
com es Rússia podem dir,
que arribà una nina aquí
a Sant Joan i en bon hora
sempre tenint devora
qui la va adquirir.

Un ser que serà estimat
es a dir, que ja s'estima,
una preciosa nina
d'un lloc tan allunyat
que a Sant Joan ha arribat
com si fos obra divina.

Demana a n'el Redentor
Fill de la Verge Maria
que sigui el seu llum i guia
i en tot moment protector
de tota contradicció
al llarg de la seva vida.

Maria Antonia, dibxosa
ara ja te podran dir
les padrines i el padri
sempre, te diran, preciosa
seràs la flor més hermosa
que alegrarà el seu jardí.

I el tio també dirà
"ara ja me puc morir"
perquè ara tendrem aquí
qui mos reemplaçarà
i mos podrem congratular
seguint el mateix camí.

Un infant és un tresor
per son pare i per la mare
i els padrins fa estona i ara
de lo millor, lo més bo
cada batec del seu cor
les ho reflexa a la cara.

Per tu, Antonia, i tu Tomeu
que heu fet obra tan piadosa
magistral i tan hermosa
que se pot fer davant Déu
siau sempre amparo seu
i feis-la en aquest món dixosa.
Enhorabona i que Déu vos guard!
Joan i Mates

A LA FAMÍLIA PAYERAS-GOMIS

No tenieu amb aquí
posar vostra estimació
dipositar vostra estimació
de padrina i de padri
però el cel se va obrir
gràcies a un infantó
com regal del senyor
que va obrir el vostre camí.

És trista la soledat
per un home i una dona
la companyia més bona
és la d'un fill estimat
trop que amb això heu acertat
tan l'amo com sa madona
i tot vos sigui enhorabona
per l'angelet adoptat.

Gabriel Company
(Former boveta)

ETA 97

Volent començar un bon any
ETA s'ha manifestat
per no perdre son viarany
van de atemptat a atemptat
tan l'any passat com enguany
segueixen amb cruel combat.

No compta sa llibertat
per ells viu la malícia
gaudeixen del segrestat
torturant sense justícia
i matant amb greu crueltat
el fer sofrir els és delícia.

Aquesta mala avior
on van destrossant els cors
fora sang i sense cor
omplint la terra de plors
gaudeixen semblant terror
i el matar és son tresor.

Bàrbara Mates Sastre

DEDICAT A L'INQUISIDOR DE SEMPRES

Falangista declarat
i fariseu de bon cor
un que per ventura té por
en secret m'ha criticat
si lo meu no li ha agradat
i ell mateix se té per bo
el convit a parlar amb jo
perquè és un desgraciat.

Ja que em vares acusar
fa un parell de setmanes
de fer cançons xabacanes
voldria deixar ben clar
no m'he agrada el teu obrar
semblat a les Font Ufanès
omplis els altres de pedrades
i llavors amagues sa ma.

Les cançons que he publicat
totes duïen una firma
i en que m'hi rompi la crisma
d'elles mai he renegat.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

RECORDANT A DON PEP RIBES

Entre Nadal i Cap d'Any
un moment inesperat
d'aquest món se despedí
Don Pep Ribes i partí
camí de l'Eternitat,
que Déu li hagi donat
en el cel feliç destí,
homo molt apreciat
per la família i amics
estava considerat
com homo de gran valia
per la seva simpatia
havia fet molta amistat
tothom se sentia honrat
amb la seva companyia,
però això és que la notícia
va enterbolar l'alegria
de família i amistats,
que tots el familiars
dels que era tan estimat
se trobin reconfortats
amb l'ajuda de Maria.

Catalina Jaume de Calicant

IL·LUMINACIÓ DE NADAL

Me voleu dir que heu trobat
enguany a sa nostra estrella
hermosa com la donzella
de quinze a vint anys d'edat
no crec que s'hagi esquinçat
Oh flor de dolça poncella!
perquè tan gran meravella
sempre ha estat llum apagat.

Sempre de collapes
i es disgusts venen espès
maldament no digui res
ses cançons me surten guapes
"menos" mal que a ca Na Mates
tenien un llum encès
i jo per no perdre s'avès
cada punt queia de grapes.

Tant de Llevant com Ponent
vull dir la meua opinió
i en forma de cançó
vos vull dir lo que me sent
no vull pecar d'insolent
i procur donar lo millor
humilment deman perdó
Magnífic Ajuntament.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

ABUNDÀNCIA

Dedicada a un bon amic
que voltros no coneixeu
que no tenien hereu
i ara en tenen dos d'un pic
ell se pensava esser ric
i ara ho és com tots veureu
li ha tocat una creu
que encara no m'ho explic.

- Jo he duit una sortada
que no m'em puc avenir
sa filla m'ha fet padri
i no crec que fos casada
i ves a sebre amb qui
però ella ha hagut de parir
i ha tengut bessonada.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

BATEIG D'ARNAU MORATINOS

Dia quinze desembre
 mil nou-cents noranta-sis
 el nostre net estimat
 pel sagrament del Baptisme
 va entrar hereu del paradís,
 dia quinze de desembre
 te varen administrar
 el sagrament del Baptisme
 que és s'escut d'un cristià
 per tant has de procurar
 honorar se teva bandera
 practicant es bon obrar
 i en acabar la carrera
 gran serà el teu ben estar,
 a l'Església de Santa Eulàli'
 allà se va celebrar
 dins la Ciutat de Mallorca
 com tothom pot suposar,
 te foren padrins
 Francesc Xavier, germà del teu pare
 i Elí germana de la teva mare
 que amb els padrins d'honor
 pares i demés família,
 mos beneiesqui el senyor,
 i amb ell mos mantinguem units
 i tal volta podrem cobrar
 aquell sou dels elegits.

Catalina Jaume de Calicant

**RECORDANT A TOMÀS DEL CARRER
NOU**

Als seu vuitanta-sis anys
 morí Tomàs Gabriel
 que Déu el tengui en el cel
 en felix eternitat.
 Era ben considerat
 per una gran majoria de gent
 per tenir l'habilitat
 de curar algun pacient
 que se trobava en mal estat.
 Tots el que salut cobraven
 mostraven agraïment
 i ell se trobava content
 i en el seu sebre encoratjava,
 rebin el consol cristià
 tots aquells que l'estimaven.

Catalina Jaume de Calicant

RECORDAT A N'ANTONI BARCELÓ

Mori Toni Barceló
 homo de bon manament
 que l'hagi ben acollit
 nostre Déu Omnipotent,
 que tot és gran sofriment

que en aquest món va passar
 li servesqui per goixar
 en el cel eternament
 i protegesqui en endavant
 als fills i a la seva gent.

Catalina Jaume de Calicant

**DEDICAT A FRANCISCA AINA
OLIVER DELS CALDERERS**

El dia deu de novembre
 d'aquest món se despedí
 una dona que va sebre
 seguir sempre el camí
 dona de clar enteniment
 educada i carinyosa
 i festosa amb tota la gent
 va fugir d'un mon incert
 a una vida millor
 per recollir la penyora
 d'eterna salvació
 que Déu l'hagi ben rebuda
 a l'eterna mansió
 i rebi el consol cristià
 el qui li tenia amor.

Catalina Jaume de Calicant

**DEDICAT A BARTOMEU PAYERAS I
ANTÒNIA GOMIS**

Sant Antoni beneiesqui
 vostra bona adopció
 que aquesta filla adoptiva
 correspongui al vostre amor
 i serà la vostra alegria
 i la vostra distracció.
 Venturosa criatura
 que en vostres mans ha caigut
 i disfrutará la ternura
 d'uns pares ben avinguts
 i d'una família unida
 que altres mai han conegut.
 El nom de Maria Antonia
 ha vingut a completar
 un ramell dins la família
 que era cosa d'admirar
 tres Antonies i dos Tonis
 és un ramell escollit
 i ara per fer-lo més bell
 un capullo s'ha afegit
 i donarà perfum novell
 i a la vida sentit
 que en endavant Sant Antoni
 vos doni salut i vida
 i vos mantengui sempre units.

Catalina Jaume de Calicant

CONVERSA AMB CATI GAYÀ BAUZÀ



La santjoanera Cati Gayà Bauzà, filla de Jordi "Fideuer" d'Autos Sant Joan, que està estudiant tercer de Turisme, acaba de passar unes setmanes per Estats Units, per tal d'ampliar estudis i el coneixement de la llengua anglesa.

Perquè ens compti les seves impressions li hem fet la present entrevista.

- Fins ara sols has estudiat o ja has treballat amb alguna empresa relacionada amb el turisme?

- Sí, per exemple l'estiu passat vaig treballar a TIVE (Oficina d'Informació Turística al Jove). Va esser una mena de pràctiques.

- A més de l'anglès, estudies altres idiomes?

- Sí, l'alemany i el francès.

- Com va esser el anar a Estats Units?

- Aprofitant una "beca" per perfeccionar l'anglès.

- A quina part d'Estats Units vares estar?

- Vaig estar a Califòrnia. Les tres primeres setmanes a San Francisco. Vaig estar a ca una alxolota, na Tessie d'uns 35 anys, que tenia una altra estudiant, na Cristina, una brasilenya de 37 anys, que també perfeccionava l'anglès.

- Anaves a escola? Rebies classes d'anglès?

- Assistia a l'Escola Aspect, amb classes de 9 a 14,30 h. Hi havia estudiants de tot el món: d'Europa (austriacs, italians, alemanys, francesos, etc.) Molts de japonesos, turcs, brasilenys, etc.

- I els horabaixes com les passaves?

- Aprofitava per conèixer la ciutat i anar de

compres,...

- Vares fer amics per allà?

- Amb Cristina, l'alxolota brasilenya, un japonès i un espanyol, va ser amb qui més vaig tractar, perquè venien a la mateixa classe.

- Tot el temps residires a San Francisco?

- També vaig passar un mes a San Diego, Allà vaig estar a la llar d'en Roberto i na Dèborah, una parella de nord-americans que molts de santjoaners coneixen, ja que des de 1989, venen a passar els estius a Sant Joan, a la Rota de Tecu.

- Conec de vista i també he tractat, encara que superficialment, a Roberto i Dèborah. Saps en que treballen?

- Són una parella encantadora. En Roberto és professor de Literatura i na Dèborah és professora de Teatre.

- Què feres a San Diego?

- Vaig visitar les parts més importants. San Diego, que és molt gran... També aprofitarem la proximitat de Mèxic per visitar aquell país...

- Per quin motiu van els americans a Mèxic?

- Mira, als Estats Units la joventut no pot anar als clubs fins als 21 anys, ni beure alcohol i per aquest motiu la joventut nord-americana surten de marxa a Mèxic, concretament van molt a Tijuana que està a 20 minuts de San Diego, just a la frontera.

- No posen dificultats per entrar a Mèxic?

- Els nord-americans no tenen cap dificultat per passar la frontera... Van allà de marxa, a comprar algun tipus de droga que a Mèxic són legals, alcohol... Les dificultats son pels mexicans i tots els presumptes immigrants per entrar als Estats Units.

- Com és Tijuana?

- És un altra món... La pobresa és més evident en les cases, carrers, cotxes, la gent,... però també hi ha més alegria, música, color,...

- Valia la pena fer aquest viatge i estada a Estats Units?

- Allà et dones compta que hi ha molt a aprendre... Molt interessant ha estat des de el punt de vista idiomàtic, molt enriquidor pel contacte humà i el coneixement de la societat nord-americana... que no és el món que veim a les pelxícules... La gent no és agressiva sinó molt amable.

- Com ens veuen als espanyols?

- La majoria de nord-americans sols coneixen el seu país. Ignora Espanya i la resta del món. Allà manca informació del món exterior... La informació internacional de la televisió sols parlen d'allà on els nord-americans tenen tropes (Bosnia, el Zaire...) i d'allà on tenen interessos. D'espanya saben del

flamenc i poc més.

- Que opinaven ells quan els explicaves com vivim nosaltres?

- Als americans les sorprenia el que per nosaltres significa la família. El que tinguem, la gran majoria, un pare i una mare, i, tots visquem junts durant molts d'anys. Allà tenen molts de problemes familiars, la majoria de pares estan separats. Els joves tenen també molts de problemes amb la droga, sida, violència al carrer i les escoles, discriminació,...

- Què te va parèixer San Francisco?

- Per una part hi ha una societat conservadora, amb la senyera nord-americana onejant a la seva llar. Hi ha barris o comunitats ben delimitats on habiten els mexicans, els xinesos,... (allà hi veus molts d'asiàtics). També hi ha el barri o comunitat on viuen els gays i lisbianes, que també tenen la seva senyera onejant damunt les seves vivendes. Per altra part, San Francisco, és una ciutat molt lliberal. Allà començaren en la dècada del 70 els moviments hippies. Tots aquells preconitzaven "feis l'amor i no la guerra". És una ciutat de contrastes molt interessants.

- Com et va agradar el menjar de per allà?

- A lo primer, me costava molt acostumar-me al menjar de per allà. Moltes salses i espècies. No tenen una cuina pròpia: hamburgueses, pizzes, pollastre amb un tipus de "rebossat",... menjar tipus Mc. Donald. Mesclen el dolç amb el salat o amarg.

- Idò és ver això del "Fast Food" o menjar fet aviat?

- Allà quasi tot es "menjar ràpid" i és que els treballadors sols tenen una hora per menjar. Dedins el cotxe es comana i el te serveixen tot d'una.

- No hi ha restaurants?

- A tot Califòrnia hi ha molts de restaurants amb menjars de qualsevol part del món, però sobretot mexicans i italians. Una cosa curiosa és que en aquests restaurants et donen una mena de canastreta de plàstic on el client hi posa "les sobres" i s'en ho dur per menjar a casa seva.

- Quina altra cosa et cridà l'atenció?

- A San Francisco els transports públics, molt econòmics i populars. Hi ha moltes línies i classes de transport: "trolebuses, metro, cable car" (tramvia). Hi ha un tipus de vehicle, els Shuttle, una mena de taxi col·lectiu, en forma de furgoneta, que van al aeroport.

- I a San Diego?

- A San Diego els transports són molt distints. Allà tothom te el seu cotxe. És una ciutat gran i molt escampada. En canvi San Francisco és una ciutat molt "concentrada", com una ciutat europea però... a l'americana.

- Què és el més interessant de tot el que has

vist?

- El més interessant a San Francisco per jo va ser el carrers. El contemplar la gent és tot un espectacle. Per exemple la manera de vestir dels joves, amb unes peces de vestir molt grosses, grossíssimes, gorres, lentes negres,... el seu "monopatín", cassette,... pareixen trets d'una pel·lícula.

- Els carrers deuen parèixer un teatre?

- En Certa manera sí, la gent passa de la gent, cada un va a la seva. En els carrers els executius tots encorbatats i al mateix temps els hippies,... musiques del carrer,... pobres, rics, turistes, blancs, negres, asiàtics, gays,... A vegades pareix que la gent està boja,... Canta,...

- Què més coses veres?

- Una cosa que em cridà l'atenció és que els camions dels bombers són molt renouers i molt comuns,... els camions de transport són molt grossos,... Allà tot és molt gros: carrers, cases, parcs,... tot, tot.

- Pujares a cap gratacels o "rascacielos"?

- Pujàrem a un edifici de 54 pisos, amb l'ascensor era cosa de segons. Aquests edificis són molt luxosos, igual que els hotels, tot enmoquetats,... Des de aquesta gratacels es veia una gran panoràmica.

- Què més veres?

- A San Diego hi ha molts de carrers retolats en nom castellà,... A San Francisco visitarem l'antic penal d'Alcatraz i el Golden Gate Bridge, dos llocs que hauràs vist més d'una vegada en el cinema.

- Com et tractaven per allà?

- Com t'he dit, en Roberto i Dèborah són una parella encantadora i en presentaren molts d'amics. Així la meva estada a Estats Units no va ser de tipus turista que s'ha de cenyir a un itinerari preestablert. Jo vaig tenir una relació directa amb la gent d'allà i així vaig poder conèixer la seva manera de viure.

- Com són el polítics d'allà?

- Vaig coincidir amb la darrera campanya electoral. Vaig assistir a un debat entre Bill Clinton i Bob Dole. Va esser un espectacle molt interessant,... música, llum, molt americà, amb banderes i coets.

- Van molt avançats els nord-americans?

- Tecnològicament sí, totes les cases tenen "contestador" automàtic. Aquí ni ha molts que tenen telèfon mòbil però allà en te tothom. També tenen el que en diuen "Pages" o sigui "busca". Tothom té connexió amb Internet i tothom en parla, te dona la sensació que si no estàs connectada a Internet no està connectat amb el món.

- Hi ha esport?

- San Diego és la ciutat del surf. Tothom va amb les taules de Surf cap a les platges. És un espectacle. Jo vaig practicar una mena de surf que se diu "boogie boarding". L'aigua del Pacífic és gelada, me va costar entrar-hi. Les ones són grosses, necessàries per

practicar el surf. També és molt popular el futbol americà. Allà tenen un equip molt bo nomenat "S.D. Chargers", el baseball i el basket,... Qualsevol esdeveniment esportiu és com un espectacle. Els ciutadans normals són molt esportistes. Les carreteres estan plenes de bicicletes i gent en xandalls que corren o van d'excursió a la muntanya. Tothom vol estar en forma.

- Quines altres coses veres per Califòrnia?

-Durant les setmanes que vaig estar per allà es declarà una gran incendi, propiciat per un vent que va des de el desert cap a l'oceà. Aquest vent que allà és conegut amb el nom de "Santa Ana Winds" fa calor com l'estiu d'aquí i va ajudar a aquest gran incendi,... El cel es cobrí d'un núvol color taronja que tapà el sol. Aquest incendi tingué molt de ressò damunt els mitjans de comunicació. Es cremaren moltes d'hectàrees i luxosos xalets a diferents punts com a Malibú, habitada pels artistes del cinema i gent famosa. El foc estava uns trenta quilòmetres d'on jo vivia.

- Passem a un altra tema. Com es diverteix la gent d'allà?

- Vaig viure dies de festa típicament americanes: Hloween i Thanks Giving. Halowin és una festa d'un vespre on els alxlots (nins) es vesteixen de bruixes i van per les cases i la gent les dona caramelxos. Thank Giving és la "Festa d'Acció de Gràcies", una festa molt important pels americans. És la festa i el dia en que es reuneix la família, en que si és precis viatgen des de molt enfora per tal de reunir-se ell familiars.

- Com són les cases i les llars de per allà?

- A San Diego les cases son de fusta. Són cases unifamiliars amb el seu jardinet. Com he dit abans, algunes cases tenen posada la senyera dels Estats Units i altres banderes gays. A San Francisco les cases estan més juntes amb les façanes d'uns colors molt estranys; verd pastel, marró, carabassa, color de rosa. Totes iguals al mateix carrer. Són típiques les cases anomenades victorianes.

- On més estares? Què més visitares?

- Vàrem anar a un restaurant molt peculiar, el Planet Hollywood, i que és propietat de famosos artistes: Bruce Wyllis, Silver Stalone, Arnold Schwarzenegger,...

- Com és el paisatge de Califòrnia?

- El paisatge es molt bonic. Jo diria que s'apareix a Mallorca, a la garriga d'aquí. Vàrem anar d'excursió a la muntanya Julians a San Diego, on a l'hivern neva. Els arbres eren molt grossos i bonics. Hi havia un poblet típic que havia estat habitat per cow boys.

- Què més visitares?

- Vàrem visitar el Museu Fra. Junípero Serra i altres Missions de San Diego. La meva sorpresa va ser



veure una creu dedicada a Fra Lluís Jaume, amb una placa amb la data del naixement del nostre màrtir: "10 d'octubre de 1740 al poble agrícola de Sant Joan, Mallorca, Espanya". Hi ha també una fotografia panoràmica de San Joan amb una inscripció en castellà que diu: "La villa de San Juan (Mallorca) a la Misión de San Diego en el segundo centenario de la Muerte de su hijo Fray Luis Jaume Vallespir, O.F.M., màrtir en Califòrnia". Està enterrat dins l'església de San Diego de Alcalà.

- Contem més coses...

- Vaig visitar Disneyland,... també vaig assistir a una obra teatral titulada "Yanks-Frogs", una crítica als americans i als francesos, que ells, supòs que despectivament, denominen "granots". A un partit de basket, i vaig visitar la Universitat de Beckey i San Diego.

- Abans d'acabar et vull demanar quines són les teves aficions?

- El viatjar, llegir, el cinema, conèixer la gent, sortir amb els amics,... Pel que fa als esports m'agrada el basket, la natació,... i el futbol.

- Darrera pregunta: Quina és la conclusió a que has arribat després d'aquest viatge?

- Amb aquest viatge en vaig donar compte de lo be en que es viu a Mallorca, de la sort que tenim de viure a Sant Joan, de tenir amics i una família i al mateix temps me feia ràbia que els americans ens ignorassin i ... pensar-se que ells són els millors ...

Gràcies Cati per tot el que ens has contat.

Miquel Florit Huguet

PER LA VILA I FORA DE LA VILA

INTRODUCCIÓ

L'evolució de la humanitat ha estat possible gràcies a invents, descobriments, ... que han fet millorar les condicions de vida de la gent.

Els tractats i llibres històrics estan plens d'informacions sobre aquests avenços: el foc, la roda, l'escriptura, el ferro, l'agricultura,... Cada una d'aquestes fites marcà el fi d'una època i pautà el començament d'una altra més moderna.

Els canvis d'abans de l'època industrial abastaven espais i temps molt amplis; i com més enrera ens feim més es magnifica. El poble egipci tardà quasi un mil·lenni en assimilar l'invent de la roda, ocorregut a terres veïnades del pròxim orient.

Però al reduir l'espai a l'àmbit local i situar el temps en el present, fa que el canvis siguin ràpids. De vegades semblen insignificants i de poca transcendència social, però repercuteixen directament a l'essència d'un grup petit o en la idiosincràsia d'una illa com Mallorca.

El món rural de la nostra petita terra és tal vegada el que més variacions ha experimentat en els darrers cinquanta anys. El procés natural de l'agricultura: preparar la terra, sembrar i recollir, sempre és el mateix; no així la manera de fer-se, que ha variat al llarg del temps; o la relació-dependència entre poble i foravila, que ha condicionat unes ben diferents maneres de viure, segons l'època històrica.

Pensem en Sant Joan fins a mitjan segle XX. Pràcticament tothom estava vinculat directament a la pagesia; no només la trilogia

senyor-amo-missatge, sinó tot el poble en conjunt: ferrers, fusters, llenyaters, picapedrers, porquers,...

Els canvis d'abans eren molt significatius però poc nombrosos. Un mateix invent resistia fàcilment el pas de les generacions: l'arada romana, la sínia, el carro de parell, els molins de vent, la falç, l'era,...

Amb l'arribada de la industrialització els esdeveniments es precipitaren: carro d'una bístia, arada amb rodes, màquina de segar, motors (farineres, batedores, tractors, màquines recol·lectores) asfaltat de carreteres i camins,... Canvis que incidiren directament sobre l'estructura social i econòmica del poble i sobre la mateixa agricultura.

Al llarg d'una sèrie d'escrits, i de forma indirecta, intentaré que els lectors puguin tenir accés a una visió retrospectiva d'un passat que ens pertany, i que de vegades resulta una mica nostàlgic.

L'ullastre i la pagesia tradicional. Com tallaven els arbres un temps?. Les fustes fines. La sortida del dimoni. Na Maria-Enganxa. Classes de xeremies a Mallorca. Restrènyer les llandes d'un carro. Un horabaixa per escorxar una cabrida. Els pastors mallorquins i les xeremies. En greu perill d'extinció. La Balenguera, himne de Mallorca. Pous, cisternes i rampins,... Seran en principi els articles que ens faran pensar en el passat, en el present, i possiblement en el futur.

Joan Morey Company

PER LA VILA I FORA DE LA VILA

RESTRENYER LES LLANDES D'UN CARRO

Eren altres temps. El sol ja era mig post i una llarga teringa de carros pujava pel polsós camí del Molí D'Aigua. (No feia gaire anys que havien asfaltat el carrer Major, el de Ciutat i la carretera de Montuïri)

Era ben hora d'anar a "retiro". Els que havien acabat més prest les feines tenien temps d'abeurar les bísties al Pou Nou. (Processons semblants es concentraven al Pou Llarg, a la banda de Petra i al Pou de Son Santos a la part de Consolació, però a aquell sempre hi havia molta més gent, segurament per l'estratègica situació)

Als qui els havia sortit tard frissaven, no fos cosa hi hagués la guàrdia civil i les posàs una multa per no dur llum o per no haver comprat la posteta.

- Ja fa estona que no he restret les llandes. No aguantaran unes noves messes. Demà mateix faré de veure el ferrer Llull meam si m'ho pot arreglar. L'hi havia de dur antany, però me fugí del cap.

A ca el ferrer i a ca el fuster sempre hi havia trull. La fornal, el sens fi,... i aquella olor característica de ferreria i fusteria d'un temps. Aixades, destrals, xapetes, gavilans, càvecs,... necessitaven posar el màncs a punt i arreglar-los el tall. Entrescar les dens de les falçs, abans de partir a segar. Un home assegut en terra, enmig del carrer i davant ca el fuster posa a punt la pedra dels carretons de batre amb una escàrpera i una maça. El ferrer, un poc més avall talla les ungles d'aquell mulot roig que sempre es feia por d'un bassiot que hi havia su-allà; llavors intentava posar una feiradura a un que tirava coces.

Eren els amos del carrer, En tot lo dia només passà un camió que s'havia aturat a ca el fuster; deien que funcionava amb gasogen alimentat per clovella.

Arades, esterrossadors, carros als

que havien d'arreglar el maimó, una forca o el capcional.

Però una de les feines que trobava més espectaculars i que més m'agradava mirar, era restrener les llandes de les rodes dels carros.

Succeïa a finals de setembre. Era l'horabaixa. Enmig del corral de ca el ferrer hi havia preparats uns grossos fogons circulars amb les llandes dedins. Arrepitades a la paret les despullades rodes esperen impacients. El mosso encén el foc. A poc a poc tot allò s'omple de gent.

Su-allà hi ha la bassa; les solls dels porcs amb un caramull de remolatxa devora el pou. El galliner; algunes quiques per defora que graten en terra i pesadament transporten un bolla de brutor a cada dit. Aquí deçà la cisterna, el llenyer, un altre sostre, l'ensofrador i una altra soll amb una truja que mena porcellins, que cada horabaixa trèiem a pasturar per les síquies de Baix de la Vila.

El ferro ja és vermell. L'agafen amb unes llargues tenalles i el col·loquen al voltant de la roda situada horitzontalment sobre un suport que l'aguanta per la cuba. Mentres uns hi tiren aigua, el altres, a cops de mall i donant voltes van ajustant el ferro a l'ullastre. El corral es ple de fum i renou. Els que només miren contenen històries de bubotes, d'estraperlo, de vergues de llamp,...

- Que en menjaries un?

- De què?

- De pet com el puny.

- Saps de quina marca és aquest metxer tan bo?

- No

- De marca "no t'hi fixis"

Joan Morey Company

EDITORIAL CONJUNTA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA

La premsa forana: de premsa folclòric a a premsa ignorada

Des dels anys 1978-80, en què es treballava molt per constituir i posar en marxa la nostra Associació, fins a l'actualitat han passat prop de vint anys. Els objectius aconseguits des de llavors són molts i, tal vegada, el més important ha estat la consolidació i la unió de l'APFM (Associació de Premsa Forana de Mallorca).

Aquests darrers anys, el sòtil de publicacions associades s'ha mantingut entorn de les cinquanta, amb els alts i baixos propis d'una entitat tan diversa com revistes hi ha associades. Amb els anys, s'ha aconseguit que les institucions hagin participat d'aquest creixement i consolidació, fins al punt que els ajuts econòmics han pogut satisfer més d'una revista en crisi. També és veritat que per als setmanaris aquests ajuts no han estat més que testimonials, i és en aquest aspecte on volem centrar aquesta queixa.

La premsa diària de Palma absorbeix la pràctica totalitat de la publicitat que les grans institucions públiques, Govern Balear i Consell Insular de Mallorca, destinen per promocionar-se i/o donar a conèixer els seus objectius. No debades, la premsa diària rep el que està en el seu dret a l'hora de demanar publicitat. La premsa forana rep, justament, les miques d'aquests ajuts institucionals.

Fins el moment, els polítics han firmat pocs concerts econòmics amb l'APFM, la majoria per la seva contribució a la normalització lingüística, tot i que la premsa forana havia estat peonera en aquesta tasca; la seva difusió actual en català és possible gràcies a l'esforç comú de moltes de les publicacions associades. Cinquanta revistes que, per mitjana mensual, sumen un total de 98.000 exemplars de tiratge, i molt més de difusió i lectura. I, encara, pareix que demanam diners en un cap de cantó amb un capellet de palmes. També som conscients que la nostra premsa no pot viure determinada pels ajuts institucionals i que ens hem d'espavilar: no dormir a la serena, com diuen pel poble.

Hem mantingut una fidelitat constant a les institucions, que, molt sovint, no ens han valorat suficientment. A l'hora de respectar els concerts, hem complert i hem procurat ser equànimes amb tothom, i aquesta equanimitat ha permès la unió dins l'Associació. Però, davant el futur imminent que ens espera, en què la professionalització i la competència faran trontollar les petites revistes associades i les que puguin néixer, cal pegar un crit ben fort perquè les institucions ens tenguin en compte a l'hora de distribuir els barems publicitaris que marquen. Ho repetim: la premsa forana no pot ser ignorada per les retallades pressupostàries. El nostre compromís va molt més enfora, i hem mostrat proves evidents de complir els nostres convenis. Als pobles, on la premsa diària no tracta directament la informació i no té la fidelitat que ofereix la premsa forana, aquesta sempre serà una garantia per a les persones que hi viuen.

Esperem, aleshores, que amb vista a l'any que ve, les autoritats polítiques ho tenguin més clar.

LA VIDA CONTINUA

La premsa, la ràdio, la Televisió omplen el cap d'any de resums, estadístiques, anàlisis, balanços, síntesis, extractes del que ha estat l'any que s'ha acaba.

Les persones de cert relleu social se senten amb la obligació de fer un comunicat desitjant les bones festes als demés i fer auguris de prosperitat per el proper any nou. No està mal que ho fassin. Tan de bo ho fessin de cor i no fos domés una volta al any quan recordassin la seva germanor.

Ens hem acostumat a les paraules que ens fan quedar be i que estan buides de tot sentit, tòpics que afalaguen l'orella i deixen en fam els qui tenen la panxa buida: "Bones Festes!", "Molts d'anys!", "Prosperitat i felicitat!". Fins i tot donam maneta a aquell que no havíem vist mai.

Vaig sentir a la missa de matines com es parlava del cor de Deu, que estava amb els pobres, amb el que patien, amb els qui no tenien feina, amb la gent de la guerra, amb els desgraciats, amb qui es troben sols,... No record que es parlàs del cor del home. No feia falta, tots sabíem on era o on és: dos pans més avall dels nostres ulls o del nostre cervell,... No es sol moure d'aquest entorn i molt manco topar amb el cor de Deu. El nostre cor i el seu van per camins diferents i anam prou alerta a topar-lo o fer-li nosa, no fos cosa que ens complicàs l'existència.

També vaig sentir que el cotxes en un sol dia mataven a més gent a Espanya que l'Eta en tot un any. Onze morts de mitja diari en accidents de tràfic. Això si, ningú parlarà malament del cotxes, podria perjudicar els interessos econòmics del fabricants o venedors. Es millor considerar que un bon cotxe és un signe evident d'un estrat social elevat.

No cal fer un desplegament policial per tal de reduir la seva velocitat, minvar la seva potencia, estalviar consum de combustible o regular el seu us. No ens molesta seva l'invasió, farem les carreteres que faci falta i asfaltarem els carrers per tal de que no es copegin les rodes. No es pot dit que un cotxe sigui perillós si és a la vegada un signe de

riquesa i ben estar social.

En una enquesta es demanava que era el millor que havíem viscut dins l'any que acabava. Curiosament les deu o dotze persones entrevistades no foren capaços de recordar res que valgués la pena. Segur que tots recordaven quin era el pitjor però no el millor.

Tant quan canvia l'any o en el dia en que en feim un més, en realitat només ha passat un dia més. Si havia de dir que és el més meravellós per mi no caldria anar massa enfora. En sembla meravellós el haver-me despertat el dematí, el viure, el trobar-me amb la gent que intenta viure i deixa viure. Tenir uns ulls que em deixen veure tantes coses, unes orelles per escoltar la gent, (com m'agrada aprendre coses noves i tots en tenen alguna per ensenyar), una veu per poder-me comunicar, una imaginació per gaudir el que no tenc,... Quantes coses bones es poden trobar a lo llarg d'un dia!

Hi ha gent que intenta fer la vida agradable i s'esforça en no fer la guerra. La nostra guerra no es la de Bosnia, la de Palestina, El Zaire, la guerrilla dels tupamaros,... La nostra guerra és la que feim dia a dia als qui tenim devora: posant defectes en lloc de veure les qualitats, enfonsant i no donant la mà, trepitjant o no deixant passar, jutjant i imposant la nostra moral, oblidant els sentiments de l'altra, pensant que ho saben tot i que els altres no ens poden ensenyar res, fent el sord en lloc d'escoltar, fent el nostre caramull i no compartint amb el menys afavorits,... Hi ha moltes classes d'armes i maneres de fer una guerra. Hi ha moltes maneres de ser racistes, de posar barreres, de colcar un sobre l'altre. El fomentar les classes socials, la desigualtat econòmica, la separació de joves i vells, és una forma més de ser racista.

Aquesta és la nostra guerra, la que podem guanyar. El que crida més, el que fa més renou no sempre és el que té més raó, possiblement utilitza la força perquè li manquen arguments al seu favor.

Guillem Morlà

REFLEXIONS SOBRE EL PARE SERRA

Mentres estava visitant Califòrnia, vaig veure una estàtua del Pare Serra a un parc de San Diego. Per suposat, com a bona mallorquina, jo sé que ell va néixer al poble mallorquí de Petra i que va fundar algunes missions al llarg de Califòrnia durant les colonitzacions espanyoles del segle XVIII. Però, quan vaig més detalladament la forma, postura i fisonomia de la seva cara en vaig adonar que alguna cosa estranya passava. La cara gris de pedra em va assustar, era una cara poc amable, em va semblar que estava davant un home un poc distant, por amigable i en definitiva dolent. Els seus ulls miraven al terra com si estàs avergonyit d'alguna cosa.

Na Deborah i en Roberto, els amics americans amb els quals estava me van dir que possiblement la causa d'això era perquè la història del Pare Serra havia estat sempre un tema de controvèrsia pels californians. Quant vam arribar a ca seva, ells me van deixar dos llibres que tenien sobre el Pare Serra, les missions i els indis.

El més interessant és que el punt de vista de la vida de les missions californianes són completament diferents i oposats en els dos llibres, això em va atreure i en va fer pensar sobretot en el que passa a la història. Vaig aprendre que la gent hauria de anar en compte amb la seva opinió sobre els fets passats, tot depèn de la manera en que aprenem i de la manera en que el professors ensenyen història.

El primer llibre que vaig fullejar s'anomenava "Junipero Serra" de Denevi/Moholy. El llibre parla sobre la vida d'aquest Pare, des de el seu naixement a Petra fins a la seva mort a Califòrnia. Explica que aquest fill d'una modesta família petrera va esdevenir un ser benvolent, treballador, estricte amb els seus coneixements doctrinals. No una persona que esclavitzàs el indis o els asotàs. Fins i tot després que els indis incendiassin la Missió de San Diego, aquests van ser tractats justament per mostrar almenys que els espanyols eren gent civilitzada.

Fent referència a aquest llibre, qualsevol lector hauria pensat que Fray Jupipero Serra va ser una persona meravellosa i que hauria de ser santificat. Però per altre banda si el lector fulleja també "The Missions of Califòrnia A. Legacy of Genocide" de Rupert Costo i Leonnette Henry Costo, trobarà una opinió ben diferent i contrastada del mateix home.

Pel que fa a aquest segon llibre, parla sobre l'impacte de les missions als indis de Califòrnia. La població indi va decréixer durant el període de les missions en part pels problemes d'alimentació i salut amb els menjars i les enfermetats vingudes d'Europa. La identitat i cultura de moltes tribus van desaparèixer perquè indis de diferents grups eren mesclats a la mateixa missió i perquè eren forçats a

la conversió cristiana canviant els seus nom indis per espanyols. Eren forçats a estar a la missió i treballar i eren tractats com esclaus no podent tornar més a la muntanya o ser lliures. Si s'escapaven eren castigats. També explica que les dones eren violades pels soldats i el joves obligats a abandonar les famílies per fer feina a les missions.

A pesar de la visió negativa d'aquest darrer llibre, al final del mateix hi ha una sèrie d'entrevistes a historiadors, professors i directors de museus..., la opinió dels quals sobre aquest tema contrasta amb la del llibre. En general ells diuen que molta gent parla sobre les missions i condemnen al Pare Serra sense una recerca seriosa. No parles en base a una crítica sòlida sinó en base a sentimentalismes. També diuen que la gent té tendència a exagerar les històries orals mentre que les coses s'haurien de situar en el context del període històric. Ells recolzen el sistema de les missions intenten contradiure amb arguments el que molta gent pensa sobre això.

Jo no vull jutjar si va ésser un sistema bo o dolent perquè crec que no tenim prou informació i a lo millor mai la tendrem. No hi ha hagut cap civilització que no hagi sofert l'influència d'altres. M'agradaria fer una pregunta: Què va ser pitjor, els espanyols a Amèrica, Estats Units a la guerra del Vietnam, els romans durant les seves colonitzacions per tot el mediterrània, el anglesos a Àfrica o el alemanys durant el genocidi de la segona Guerra Mundial?

Aquests dos llibres m'han fet pensar i entendre que la gent no pot decidir el que està malament en el passat. No podem canviar el que ha passat a la història però si que ho podem fer intentar entendre i així no tornar a repetir els errors.

Aquesta redacció la vaig escriure mentre estava allà amb angles per entregar a l'escola, però he pensat que podia ser d'interès per els mallorquins saber un poc més del Pare Serra, per això l'he traduïda al mallorquí sense massa modificacions.

Cati Gayà Bauzà.



Soledat

"El que més m'agrada del diumenge és reunir-me amb la família, estar junts. A les dones ens agrada fer un menjar que surti una mica de lo corrent per fer mes agradables aquestes trobades.

La taula és com un símbol de la nostra unitat. Es clar, la taula només és un signe, un gest. Si entre les persones que envoltam la taula no hi ha amor, la taula i el menjar no són res.

Me deman per què ara, als meus 45 anys, després de 25 anys de casada, de dur més o manco la mateixa vida, de viure dins el mateix món i tenir les mateixes lluites, els mateixos problemes, per què ara el meu cos, el meu cap i fins i tot la meva ànima se senten empresonats i s'estan ofegant? Per què estant avesada a sofrir amb silenci ara no puc fer-ho?

Estic acostumada a rebre pressions de per tots els vents, per què ara no els aguant? Per què me rebel contra tot el que estat fent fins ara?

Tota la meva vida ha estat una donació constant a les persones que m'envolten: els meus fills, el meu marit, als pares... Mai he esperat res a canvi. Per què me saben greu certs comentaris o frases que sempre havia sentit? Serà perquè a mida que ens feim grans tornam més egoistes? Serà que tornam més sensibles i sa cosa més menuda mos fa sofrir? Tal vegada és perquè davant la fragilitat de la nostra vida canviem els nostres valors, les nostres resants, i trobam que el que vivim o el que ens fan viure no val la pena o li manca qualque cosa? Serà que estic cansada i ja no puc aguantar més?

He visitat el metge i m'ha receptat unes pastilles que me ajuden a dormir, diu que faig molta feina i necessit descans... Malgrat prengui el medicament no puc parar els meus sentiments ni oblidar la meva angoixa. Qualque vegada deix que les llàgrimes surtin del meu cor. Moltes vegades l'impotència que sent per no poder canviar el que tenc davant me estreny la gargamella. Me sent fermada i no sé rompre el cercle en que visc. A vegades tenc la sensació de que no tenc dret a tenir qualque cosa realment bona dins la meva vida. Les

poques que he tingudes les han fet desaparèixer o esvaït la seva durada.

El meu home i jo ja ens tenim massa vists. Cada un s'acostumat a les manies del altra; ens suportam, ens toleram, si tant vols no ens feim nosa, respectam un mínim de llibertat perquè cada un dugui la seva vida. Fins i tot la gent mos té com un matrimoni ben avingut. Quan enganyoses són les aparences!

Sempre he dit que se gran "querida" del meu home ha estat sa feina o el negoci. Pel negoci ell i tota la seva família tenim l'obligació de destrossar-nos si fa falta. Si ha hagut de decidir entre el que jo volia o el que demanava un client sempre s'ha posat a favor del client. A vegades tenc la creença que s'aferra tant a la feina per fugir de jo.

No aguant que obligui als meus fills a fer feina els caps de setmana quan venen per descansar. Que sempre tingui coses per fer i no puguem seure una estona junts, parlar, comunicar-nos el que ens passa.

Diuen que en troben rara, que no dec estar bé, que les dones a aquesta edat fan un canvi.

Es clar, sempre m'havia callat i he romput el meu llarg silenci. Creus que unes pastilles per dormir és el que necessit? No aguant la seva passivitat, la seva indiferència, que no sàpiga estar un moment amb mi, que no tinguem res de que xerrar fora els acostumats temes de feina o dels alxlots. Que em vegi plorar o anar-me al llit i es pensi que em fa mal el cap o que tinc la menstruació. Que bo de fer-ho ho teniu els homes caure en la ximpleria de donar la culpa el cicle menstrual no sabent anar més allà!

Fins ara els fills ocupaven part de la meva vida, omplien un buit i donaven significat als meus actes. El meu viure tenia raó d'ésser. Serà que quan és marxen els fills canvia el rumb de la nostra vida?

Si sabés que és el que he de fer! Callar? Aguantar? Anar-me'n fora? Acabar amb la meva vida? A qui l'importa la meva existència?

Me sent molt sola! Maria Magdalena

Guillem Morlà

PRESENTACIÓ DEL CONCERT DE NADAL

La nostra Escola ha estat realment privilegiada en el camp de l'ensenyament de la música si la comparem amb moltes escoles públiques del nostre entorn. Hem tingut la sort, des de fa més de 15 anys, de comptar amb col·laboradors i mestres que han dedicat i dediquen temps a realitzar un treball pedagògic important d'impartir i transmetre continguts musicals als nostres alumnes.

La coral infantil nasqué d'aquell ambient musical que generà la Coral de Sant Joan a finals dels anys 70. En Aquelles dates Joana Estelrich va fundar i promoure, durant bastants d'anys, dins l'activitat extraescolar de música, que organitzava l'APA, aquesta institució coral, que ha perdurat quasi be sense interrupció fins a l'actualitat. Com anècdota i per il·lustrar aquest pas del temps, tenim a la Coral dels grans algun cantaire del grup del joves així mateix, que s'inicià en el cant quan just tenia tres anys, coincidint, quasi be en la constitució de la coral infantil. Més envant, Rosa-Maria Company i Xavier Moratinos, recolliren la batuta de Joana Estelrich i durant uns cursos seguiren animant l'agrupació.

En el curs 88/89, després d'un temps de pausa, amb la incorporació al nostre Centre de la mestra Francisca Font Oliver, es donà una passa transcendental en el nostre Col·legi en el camp musical: es consolidà definitivament la coral infantil con a activitat escolar i s'instaurà la assignatura de música per a tots els alumnes del Centre, avançant-nos, amb aquesta iniciativa una sèrie d'anys als nous programes educatius del MEC. Paral·lelament, gràcies al projecta que dissenyà i posà en pràctica el mestre Joan Morey, a final del 89, s'incorporà la música tradicional de la colla de Xeremiers a l'oferta musical del Centre i es formà el grup del joves flabiolers i xeremiers de l'Escola. Des de el curs 95/96 comptam amb una plaça oficial de música en el Centre per la qual cosa s'assegura la continuïtat del treball dins aquesta àrea. En el present curs és ocupada, de manera definitiva, pel mestre Pere Garcías Serra, que ens possibili-

tarà enriquir de manera considerable, per la seva experiència, aquesta assignatura, en el camp, també, de la formació instrumental.

Per altra banda, però, també com a fruit d'aquest moviment esmentat, es formà a principis del curs passat, el 95/96, la coral adulta de l'Escola, fina ara així anomenada, a l'espera d'un nom més específic. I sorgí amb el doble objectiu que ja coneixeu: donar continuïtat a la Coral Infantil i oferir a pares, mares, ex-alumnes i persones amb ganes de cantar un lloc de trobada, passatemps i fruïció entorn de la música i les seves manifestacions. El grup conta amb un conjunt d'uns 25 cantaires i realitza els seus assaigs el divendres a les 9 del vespre. Vol esser un grup obert a totes aquelles persones a qui faci il·lusió cantar o començar a cantar; no hi importa la formació inicial: és una finalitat del grup adquirir o millorar aquesta com una de les facetes més importants de la seva activitat. Anima-vos-hi!

Però, anem ja, al concert d'anit. Es el tercer que feim, que ens atrevim a fer. Com veis al programa, primer actuarà la Coral Adulta, sota la direcció de Joana Estelrich i finalment els dos grups cantaran conjuntament unes cançons per acabar el concert. Aquest és, precisament, un altre propòsit fonamental de la Coral Adulta, a nivell escolar, el de compartir una mateixa activitat la generació de pares i la generació de fills. Algunes cançons tendran acompanyament musical que serà executat per Pere Garcías.

Esperam que sabreu disculpar-nos els errors que puguin sortir, conseqüència d'uns grups que estan en procés de formació i conjunció i també, segons opinió de les directores, de la manca d'algun assaig més.

Finalment, abans de començar, desitjar-vos, en nom de tots el components, bones festes de Cap d'Any i de Reis i molts d'anys!

Pep Roig

ACTA FUNDACIONAL

Cada dia que passa m'enfonso més dins la boira de les tenebres envejoses, i ressucito després, cada dia, sovint cada nit, i torno a viure... No sé fins a quin punt la nostra vida és significativa dins aquest món nostre on només som una petita porció d'humanitat reflectida dins un espill brut i ple de pols; sabem que respiram perquè algú qualque dia de tant en tant ens ho recorda, sabem que menjem i també sabem que vivim... sensacions subtils. Avui sabem que el sol no ha reeixit d'un cel normal, hem vist com l'horitzó s'allunyava a mesura que les gavines jugaven amb les seves ombres de mort, i de sobte esdevé una realitat que anys enrera no es podia ni imaginar: un eclipsi. Tot és fosc. No hi ha ningú. No queden amics, no queden runes, no queden espurnes calentes per encendre quelcom més que un petit fogaró; tot s'esvaeix i comença a ploure, les gavines s'amaguen i el cel roman constant als esdeveniments que passen, com si no prenguéssim part amb la nostra vida, com si no fos el factor determinant del nostre pensament religiós... Passen dies, passen anys... no passa res. SANT JOAN, desperta! : obra els ulls i mira més enllà del cementiri i podràs veure les ànimes dels avantpassats que caminen desbaratades cap a terres llunyanes. Són les nostres ànimes que s'allunyen per no tornar mai més. Punt i seguit, dos punts: SANT JOAN, desperta!: no vulguis estar sotmès al conformisme absolutista dels dirigents del poble, i tampoc prenguis part del despotisme il·lustrat, perquè no cal ser conservador d'ofici per conservar el que tenim, però tampoc es tracta d'això, cal innovar, cal fer coses positives pel poble, cal errar-se !, cal lluitar i mossegar per defensar una ideologia progressista, en funció de la conformitat de la vila. SANT JOAN, desperta! Passen dies, passen anys, les generacions creixen... tot roman constant.

Nota de la Redacció

El correu ens portà aqueixa titulada "ACTA FUNDACIONAL" firmada per "Monotonia Decreixent" que parla de Sant Joan. Desconeixem la procedència del escrit.

INTRODUCCIÓ AL CANT DE LA SIBIL·LA

El cant de la sibil·la és qualque cosa més que un cant folklòric. El seu origen és antiquíssim. L'home sempre ha estat inclinat a sebre coses ocultes i a escodrinyar el que ha de venir. Això succeïa sobre tot dins el món pagà. Hi havia aleshores bastants de santuaris dedicats a falses divinitats, servits per sacerdots i sacerdotesses, on la gent anava a consultar aquells déus sobre coses secretes. La resposta de déu a la consulta es deïa l'oracle. No les donava directament, sinó per medi de pitonisses o sibil·les.

Hi ha haver sibil·les molt celebrades, de les quals parlen els historiadors antics. Una d'elles va esser la sibil·la d'Eritrea, que visqué uns cinc-cents anys abans de Crist. D'ella mos diu Sant Agustí que la dita sibil·la va escriure algunes coses molt clares sobre Jesucrist. Ell mateix va veure aquests oracles escrits en grec, que foren traduïts al llatí i los consignà en el seu llibre "La Ciutat de Deu".

Comencen: "Lo jorn del Judici parrà el que haurà fet servici..."

No repugna que Déu comunicàs a les sibil·les el carisma de la profecia. Durant segles aquells oracles formaren part de la darrera lliçó de les Matines de Nadal, segons l'antic Breviari Mallorquí, fins que a l'any 1572 es canvià en el Breviari Romà- Així desaparegué la sibil·la del ofici litúrgic; però s'ha conservat a Mallorca com a cosa extralitúrgica.

Pere Riera, Rector de la Parròquia

XXV CERTÀMEN POÈTIC VERGE DE CONSOLACIÓ

FESTA D'ES

QUART DIUMENGE (D'ES PA I ES PEIX)

Organitza : Parròquia de Sant Joan

Patrocina : Ajuntament de Sant Joan

- - - - - B a s e s - - - - -

- 1.- Els treballs es presentaran per triplicat, amb una extensió mínima de 14 versos, escrits en la nostra llengua.
- 2.- Els poemes duran títol i lema, però sense signar, acompanyats d'una plica dins sobre tancat, que contengui el nom i l'adreça de l'autor i el lema a l'exterior del sobre. Els concursants al premi local ho faran constar a continuació del lema.
- 3.- Els poemes hauran de fer alguna menció a la **Verge de Consolació**, al seu **Santuari** o a la **Festa del Quart Diumenge**.
- 4.- El termini d'admissió acabarà el dia 27 de Febrer 1997. Les obres es podran entrega o enviar per correu a la Casa Rectoral, c/ Palma, 9 .- 07240 - Sant Joan.
- 5.- S'estableixen els següents premis:
 - 1er.- **PREMI MIQUEL GAYA I SITJAR.**
Dotat amb vint i cinc mil ptas. i placa d'honor.
 - Accèssits consistents en una placa. Es concediran d'acord amb el criteri del Jurat.
 - 2º.- Al millor poema d'autor local, dotat amb cinc mil pts. i placa d'honor.
- 6.- Els premis podran ser declarats deserts, però no podran ser dividits. Cada autor sols podrà optar a un dels premis.
- 7.- La proclamació dels guardonats i la tramesa dels premis, es faran en el Santuari de Consolació a l'horabaixa de la Festa del Quart Diumenge, el 9 de març de 1997 .
- 8.- El veredict del Jurat, que estarà format per personalitats de les nostres lletres, serà inapel.lable. El lema de les obres guanyadores es donarà a conèixer abans de la Festa, pels mitjans de comunicació.
- 9.- Els poemes seleccionats pel Jurat, seran publicats a les revistes locals.